

Netikirjariini veebruarikuu vastused

Eesti keele küsimused on tihti tehnilistel põhjustel mängus mitme küsimusena ent lihtsuse huvides oleme punkttabelisse kandnud koondsumma.

netikirjariin 8.03.2023

Raamatuküsimused: 5. -6. klass: Kirsten Boie "Suvi Sommerbys":

1. Miks pidid Martha, Mikkel ja Mats ootamatult maale vanaema juurde sõitma?

Vastus: Laste emaga on Ameerikas juhtunud õnnetus ja isa peab kiiresti sinna minema. Pole kedagi teist, kes lapsi valvaks.

2. Kes on Schröderson ja mis temaga juhtus?

Vastus: Matsi Islandi mängukoer. Schröderson varastati ära.

3. Miks ütleb Martha, et vanaema kasutab neid nagu lapstööjõudu? Millised töid peavad lapsed vanaema juures tegema? Nimeta 3 tegevust!

Vastus: Marjade korjamine, kartulite koorimine, munade korjamine, hanede toitmine.

4. Mida peab Martha tegema, kui ta tahab vanaema juures telefoniga rääkida, sõnumeid saata või internetti kasutada?

Vastus: Majas levi ei ole ning ta peab jalutama üle karjamaa tarani, et jõuda levialasse.

5. Miks sõidavad vanaema ja lapsed Tüürimehesaarele?

Vastus: Nad viivad sinna müügiks vanaema tehtud moosi.

6. Kui vanaema on haige, sõidavad lapsed omapäi paadiga Hannese juurde. Mis juhtub tagasiteel ja kuidas olukord laheneb?

Vastus: Lapsed jäävad äikese ja vihma kätte; paadi kütus saab otsa ja nad jäävad merehätta. Õnneks tuleb neile appi Enes Tüürimehesaarelt ja aitab nad kaldale.

7. Millega vanaema tegeleb, et endale raha teenida?

Vastus: Keedab müügiks moosi ning kasvatab hanesid.

8. Mida tahab maakler ja miks ta vanaema ähvardab?

Vastus: Maakler tahab vanaema maja ja maa ära osta, kuid vanaema keeldub müümast. Maakler loodab vanaema veenda ähvarduste ja hirmutamisega.

9. Mida teevad Martha ja Enes, et vanaema juures laamendanud ja lõhkunud inimese jälile jõuda?

Vastus: Luuravad öösel ja pildistavad pahategijat.

10. Miks pole laste ema ja isa vanaemaga vahepeal pikka aega suhelnud?

Vastus: Ka nemad üritasid vanaema veenda, et ta peaks oma maa maha müüma ning läksid seetõttu omavahel tülli.

7. -8. klass:

David Hill „ Näeme veel, Simon!”

1. Sügisel, enne uut õppeaastat, helistas Simon oma sõbrale Nathanile ja ütles: „Välkuudis, Nathan! Nad saadavad mu elektritoolile.” Mida Simon selle all mõtles?

Vastus: Simon sai endale vana, käte abil edasilükatava ratastooli asemel uue ja uhke kahehobujõulise elektrimootoriga tooli, sest ta õlgadesse ja käsivartesse polnud jäänud enam kuigi palju jõudu.

2. Kuidas kutsus Nathan oma nooremat õde?

Vastus: Fiona Viripill

3. Simonil oli haigus nimega lihasdüstroofia. Mida see haigus inimesega teeb ja mis vanuses see tavaliselt alguse saab?

Vastus: See haigus muudab lihased järjest nõrgemaks, kuni nad päris kärbuvad. See saab alguse tavaliselt 3-4 aasta vanuses.

4. Mida Simon enamasti unes nägi?

Vastus: Simon nägi enamasti unes, et saab käia ja joosta

5. Kui tihti tuli Simonit öösiti voodis teisele küljele tõsta ja miks?

Vastus: Umbes iga 2 tunni tagant, sest muidu võisid tal tekkida lamatised.

6. Simon läks neljaks päevaks haiglasse ja pidi nädala lõpus koju saama, kuid ei saanud. Miks?

Vastus: Ta tegi füsioteraapias oma õlale liiga, väänas õla poolenisti liigesest välja.

7. Inglise keele õpetaja Ms Kidman soovitas lastel vaheajal mõelda, kas nad on ehk oma kodutöö eest OSKAR-it väärt. Mida tähendas OSKAR tähthaaval?

Vastus: Oskamatu, Segane, Kogenematu, Abitu, Robustne

8. Lõpeta Simoni lause: „Ma tean, et see kõlab melodamaatiliselt, aga me (haiged lapsed) ei taha teie neetud haletsust-andestust, Ms Kidman-, me tahame teie.....!”

Vastus: maailma

9. Mr Shaw, Simoni ema, lasi endale teha operatsiooni, mis ei lase tal enam lapsi saada. Mis on selle operatsiooni nimi ja miks ta seda tegi?

Vastus: Operatsiooni nimi on vasektoomia. Kui Simoni vanemad saaksid veel ühe poja, siis oleks temal 50%-ne võimalus haigestuda samuti lihasdüstroofiasse.

10. Peale Simoni surma tõdes Nathan, et oli eksinud kahes oma klassikaaslases, kuid lubas anda neile uue võimaluse. Kes need olid?

Vastus: Alex ja Brady

kirjanik:

11. Kadri Hinrikus on pälvinud kahel korral Tartu Lastekirjanduse auhinna. Milliste raamatute eest?

Vastus: “Katariina ja herved”; “Elevant”

12. Millise lasteajakirja toimetajana töötab Kadri Hinrikus?

Vastus: Täheke

13. Kes on illustreerinud Hinrikuse raamatud “Tohuvabohu” ja “Katariina ja herved”?

Vastus: Anne Pikkov

14. Kuidas nimetati Tallinna Ülikooli ajal, mil Kadri Hinrikus seal õppis?

Vastus: Tallinna Pedagoogikaülikool.

15. Millistesse keeltesse on tõlgitud Hinrikuse raamat “Taks ja dogi”?

Vastus: vene, läti, ungari.

16. Kadri Hinrikuse ühe raamatu pealkiri on “Tohuvabohu”. Mida tähendab sõna “tohuvabohu”?

Vastus: segadus, kaos.

17. Millises raadios on töötanud Kadri Hinrikus?

Vastus: KUKU raadios.

18. Nimeta 3 saadet, mida Kadri Hinrikus on ETV-s juhtinud?

Vastus: AK, Osoon, Täheleav / Terevisioon / Eesti Teater 100.

19. Leia Rikswebist (<https://raplamaa.webriks.ee/index.asp?action=135>) 2014. aastal eesti keeles ilmunud raamat põhjala müütilistest olenditest: näkkidest, libahuntidest, vaimudest, trollidest jm.

Mis on raamatu pealkiri?

Kes on raamatu autor?

Vastus: Johan Egerkrans „Põhjala müütilised olendid”

5. - 6. klass: Raplamaa Sõnumid:

20. Veebruaris tunnustati Raplamaa tublisid inimesi. Kes sai sel aastal Raplamaa tippauhinna Rapla Redel? Kellele anti Raplamaa Kultuurkapitali elutööpreemia? Kes pälvis Kultuuripärl tiitli?

Kirjuta iga preemia juurde tunnustuse saanud inimese ees- ja perekonnanimi!

VASTUS: Rapla Redel - Aare Leinberg ; Elutööpreemia-Thea Paluoja; Kultuuripärl - Valter Uusberg. Allikas: Raplamaa Sõnumid 22. veebr 2023.

7. - 8. klass: Imeline ajalugu:

20. Esimesena õppis tuule energiat kasutama Vana-Kreeka teadlane Heron. Ta lõi tuuleratta: esimese mehaanilise oreli, mis mängis tuule jõu abil muusikat. Esimesed 12 tiivaga tuulikud, millega aeti ringi veskikive või ammutati vett, ehitati 8.-9. sajandil pKr. Aastal 1887 jõuti Inglismaal esimese elektrienergiat tootva tuulikuni, mille ehitas James Blyth.

Kes ehitasid esimese 12 tiivaga töötava tuuliku?

Millises Inglismaa piirkonnas pandi esimesena püsti elektrienergiat tootev tuulik?

Vastus: Esimese 12 tiivaga tuuliku ehitasid 8.-9. sajandil pKr. pärslased.

James Blyth pani esimese elektrienergiat tootva tuuliku püsti Šotimaal Marykirki linnas.

Allikas: Imeline Ajalugu 2/223, lk 14.

21. Sakslane Hans Riegel keetis oma koduköögis suhkrumassist karamellkomme ent see teda rikkaks ei teinud. Aastal 1922 tuli mehele idee segada puuviljamaitsest magusat želatiinipõhist massi vaskpotis ja valada siis see vormidesse. Ta nimetas valminud kommid tantsukarudeks. Neid hakkasid lapsed kiiresti armastama ja neid toodetakse siiani.

Mis ettevõtte nende kommade tootmisest sündis?
Millises saksa linnas saadi neid komme esmakordselt maitsta?
Mis kujuga need kommid on?
Kuidas neid komme nimetatakse?

**Vastus: Hans Riegel asutas Bonni linnas ettevõtte Haribo.
Kommid olid valatud karukuiulisse vormi.
Sündinud komme nimetatakse kummikommideks.**

Allikas: Imeline Ajalugu 2/2023, lk 17.

21(mängus küsimused21-30)./22. eesti keel: 5. -6. klass:

Otsustage, kas järgmine väide on õige või vale:

1. Eesti keeles on 13 käänet. **Vale**
Eesti keeles on 14 käänet.
2. Ni-na-ta-ga käänetekes nimetatakse rajavat, olevat, ilma – ja kaasätlevat käänet. **Õige**
kelleNI- kelleNA- kelleTA– kelleGA – käändelõpud moodustavad väljendi „ni-na-ta-ga“.
3. Pühade ja kuude nimetused kirjutatakse suure tähega. **Vale**
Pühade ja kuude nimetused kirjutatakse väikese tähega, nt emakeelepäev, jõulud, märts, aprill
4. g, b, d on nii sulg- kui ka kaashäälikud. **Õige**
5. Eesti keeles on üheksa täishäälikut. **Õige**
Täishäälikud on a, e, i, o, u, õ, ä, ö, ü.
6. Fraasis „suured auto rattad“ tuleb kõik sõnad lahku kirjutada. **Vale**
Suured autorattad – suured on täiend, mis kuulub põhisõna juurde, ehk suured on rattad, mitte auto, seetõttu tuleb autorattad kokku kirjutada.
7. Lausesse „Täna müüdi poes erinevaid lilli tulpe, preeriaroose, hüatsinte“ tuleb kirjutada koolon. **Õige**
„Täna müüdi poes erinevaid lilli: tulpe, preeriaroose, hüatsinte“ – sõnapaar „erinevaid lilli“ on kokkuvõttev fraas, millele järgneb loetelu, seetõttu tuleb kirjutada koolon.

8. Raamatute ja saadete pealkirjades kirjutatakse kõik sõnad suurte tähtedega. **Vale**
Raamatute ja saadete pealkirjades on esimene sõna suure tähega ja kasutada tuleb ka jutumärke, nt raamat „Lõbusad lood“ või saade „Aktuaalne kaamera“.
9. Sõnad „anekdoot“, „arhitekt“, „režissöör“ on õigesti kirjutatud. **Õige**
10. „Ussjas mees kõndis pikksilm käes mööda treplikku teed“ – selles lauses on kõik sõnad õigesti kirjutatud. **Vale**
Õige on usjas ja treplikku, sest kaashäälikuühendis kirjutatakse kõik häälikud ühe tähega.

7.-8. klass:

Vali sulgudest õige variant ja täida lüngad.

1. Peali... (**n/n**)laste lii...(k/g)set asjali... (k/**kk**)ust pidas ta mõ... (t/**tt**)etuks.
2. Oma tööd pealiskau...(t/**d**)selt teinud arhi...(t/d)ektid rääkisid a...(p/**b**)sur...(d/t)seid anek...(t/d)ooto advo...(g/k)aadile.
3. Arti...(k/**kk**)lis oli juttu moo...(d/t)sa müü...(ij/j)a sõrmede tundli...(k/**kk**)usest.
4. Direktori moder...(n/**nn**)e kabine...(t/tt) oli lukustama...(t/tt)a ja ukse ette oli lükatud tabure...(t/tt).
5. Lugejad läi...(t/d)sid pea...(d/t)selt tule.

22./23. Kodulugu:

Tunne ära, kus on need fotod tehtud! Kirjuta iga numbri juurde koha (alevi/linna/küla) nimi.

VASTUS: 1 – Rapla, 2 – Kohila, 3 – Märjamaa, 4 – Järvakandi

23./24. Kultuur:

Eesti teatrites on praegu mängukavas palju laste- ja noortelavastusi.

Mõned neist on:

Piruka magus põhi - **Ugala**

Kui ägedad asjad - **Eesti Noorsooteater**

Üks rohutirts läks kõndima -**Endla**

Lohe needus - **Eesti Draamateater**

Peeter ja Hunt - **Vanemuine**

Loomade karneval - **Estonia**

Palun leidke iga etenduse juurde teater, kus seda mängitakse!

